

Banatul Literar

PROPRIETAR-FONDATOR
LUCIAN COSTIN

Revistă literară

REDACTOR-ADMINISTRATOR
GH. LICĂ-OLT

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Caransebeș — Str. Horia Nr. 16

Apare sub conducerea unui comitet

Abonament anual lei 100, Autorități lei 200
IN STRĂINĂTATE PREȚUL DUBLU
Se primesc numai articole semnate, iar manuscrisele nu se înapoiază
Locul de judecată Caransebeș

Câteva cuvinte despre noua mișcare literară din Banat

A conduce o mișcare literară în noua ei fază în *Banatul Literar* înseamnă a-și da seama cine „aduce și ce dă” epocii noastre secretele în producții literare.

Banatul cel nou are elemente tinere și dornice de muncă. Am stat de veghe pentru a supraveghea. Ros-tul nostru dela revista noastră este de a munci și a vedea... a îndruma și judeca.

Nu le considerăm polemicele neserioase în cadrul revistei noastre, unica revistă academică-literară a Banatului.

Stăm modești la datorie. Afișăm principii și doctrine și nu personalisme incese. În cei trei ani de apariție a revistei noastre am depersonalizat toate ficțiunile hibride și neliterare, punând pe primul plan: o cultură literară serioasă și o producție literară a Banatului.

Dacă un cuvânt grav al micului scriitor consacrat pe aceste meleaguri n'a fost înțeles, rămânem mai departe la datorie pentru generația, care totuși ne va înțelege.

Puietii dela revista noastră i-am reținut pe adevărații poeți. Acei, cari au voit să facă literatură scrisă: poezie, schiță, nuvelă, folietoane, teatru, epigrame etc. au avut la noi stagiul lor.

Maiestrul mișcării literare din Banat a îndrumat... și tăiat... ce e neliterar.

Netalentele literare ale Banatului, adăpostite prin „colțurile literare” ale gazetelor timișorene cu mostre ilustre de acestea:

„Să admir pe trotuar
Trup de fete vesele
Și să pun la încercare
De-mi merg... interesele...”

Iară luna'n reverie
Impresionabilă
Să aducă cu-o chelie
Incalificabilă

(Sandu Rusu)

...le repudiem pur și simplu. Pentru orice sgârâitură de condeiu... recenzii și arhipline de combaslicism gras și reclama magiu.

N'are Banatul încă nici un poet de talent autohton afară de modestul Grigore Bugărin, trecut și el prin furcile caudine ale „Banatului literar”, deci lansat.

Cei mai mari din Bălțile verzi ale Banatului se erijează în mari matadori ai literaturii bănățene contimporane... La noi nu pot fi acceptați nici ca secretari ori corectori de redacție.

Depersonalizăm (și deparazităm) și mai departe literatura acestui colț de țară, care e dornic de a munci. Fericitul Gr. Bugărin, care a scăpat din antișambra salonului nostru

literar, va povesti despre nopțile sale de insomnie asupra atâtor probleme literare nerezolvate...

Verbul, adjectivul, substantivul... coloratura, sonoritatea, pictura... în poezie... încă nerezolvate nici de Beli, Ruși, Novaci... decât numai ceva de Gr. Bugărin.

Sunt însă în Banat alte talente modeste, cari se vor ridica. Pe noi ne vor cunoaște direct și indirect. Presa din capitala României ne secondează în cele mai juste momente.

N'am agreat și nu agreăm netalentele. Toată presa României, afară de Timișoara, ne-a cunoscut și recunoscut neutralitatea noastră binevoitoare...

Deci înlături cu celelalte blasfemii neacademice!

Redacția

„Trandafirul galben”

Noaptea trecută o petală pală, a oftat,
Căci din buchetul de trandafiri s'a despiciat
De jalea ei și stelele au plâns, cu lacrimi de lumânări,
Cu zorii s'a imbinat apoi, în mozaic de dureri

Un călător ce trecea pe acolo în toiul dimineții
Purtându-și cu resemnare crucea vieții,
Greoi călcând, mormântul i-a săpat
Petale-i pale, cu'n pas de condamnat.

Și au plâns atunci petalele toate,
Lăsând grădina tristă, de flori despoiate.
...Deatunci în al nopților oftat, feeric prelungit,
Plâng florile toate, cu lacrimi de argint.

Suceava

Salustia Tr. Bona

Mărturisire

Eu plâng în fiecare noapte
În versuri cu melancolie
Și-ascult ale tăcerii șoapte
Cum rod la vrful de hârtie.

Când plânge noaptea la fereastră.
Și eu în versul poeziei,
Atunci de mână iau condeiu
Și plec pe câmpul fanteziei...

Petre Butucea

LUNA

E mult de-atunci, e mult
De când de el — pământul — eu m'am despărțit...
Departa în etericul ocean
Pluteam — o spumă de mărgean.
o lume am fost,
Am fost și eu — aproape de a voastră,
C'un pumn de viață surădeam atâta de buiastră
Prin vidurile unui vis
Cu cel dintâi suris...
Când turnurile mele crenelate
Ușoare le purtam — a stafiilor cetate —
Când eu cu voi grăiam... o fată 'mbujorată...
În șoapte și mistere... în albe visuri voalată...
Și poate atuncea vrejurile unor umbre m'au cuprins,
Că vraja mă pândea în largurile unui necuprins,
Căci ultimul meu zâmbet pe buza-ți se răci
Și în gurile mă cuprinseseră și iața 'ncetul se sbârci...
Și fata vitregă a celuia, ce-și zice azi pământul,
Orfană a rămas... căci vecinicia i-a topit cuvântul
Prin ale tăcerii putrede, eterice adâncuri,
Departa prin al vost'neant
Atât de calm, atât de glacial,
Inert, astr...
Fână aci povestea unui vitreg tată,
Ce viață nu i-a dat... înfima zestre
Pentru o unică... o, unica lui fată...
Al lumii basm
E poate cel din urmă spasm,
Prin care am plutit în van...
Urmând acelaș drum prin universalul calm și diafan.
Din vrejurile unor umbre o mână rece m'a atins;
Osoasă scârțâia... și-o buza rece buza mi-a cuprins
Și sveltă cum eram... simții obrazu-mi ofilind
Și toate frigurile — cum toată mă cuprind...
Și de atuncea pală — tot mai pală
Simții cum sânii mei — ai voștri munți —
Viața mea din strop în strop cum picură și 'ncet o pierd...
Simții atunci cum vitrega mea mamă vecinicia
De mână iar m'a prins și calea mie'n larg mi-a arătat,
Cum din nimică în nimic și punctul se transformă.
Că numai spațiile eterne sunt și timpii înfiniți, ce'n inifinit
incet se scurg.

Iar vecinicia-i mama tuturor... prăpastia cea incoloră și enormă,
C'al meu dușman și-al tuturor
E inifinitu 'n inifinit... e tatăl tuturor.
Ei pân'aci știu, că povestea mea o știți,
Că nu sunt pentru voi decât simbolul altor aștri, ce-l priviți.
Cetatea vieții mele-i ferecată,
Pe drumu-i lung suspină o orfană fată...
Dorm munții mei... albi, glaciali —
Prin vidurile morții... trec singură, atât de solitară
Cu buze prinse de gheaua chiciură a recilor milenii.
Naintea mea nu văd decât trecutul în spasmurile unui spleen.
Iar înapoia mea-i prezentul... inversele imagini,
Materialul vid atât de calm... cu pale visuri și vedenii...
Cum cască aștrii pe cărăriile privirii
Căutându-mă prin spațiul tainelor nemărginirii...
Nainte voi pleca... pe-ai mei genunchi cu a munților cetate,
Cu mări și văi pe sânii mei... în ale voastre vise ferecate...
Nainte, înainte... roti-voi iar sub geana omenirii
Un glob de lună... tivind aeeva depărtările sihastră...
— Orfana pală și pribeagă pe cărăriia lumilor albastre —
O voi, voi muritori de pe al vostru scund pământ,
Ce v'a legat de soarta mea, că mă răniți cu ale voastre gânduri?
De ce voi coasta mea o pipăiți cu hibride rachete
Căutând în mine efemerul punct de iluzii și iscoadă,
Globoșorul rece — pe care infima rațiune ar vrea să-l roadă...
Lăsați-mă sihastră... Eu calea să-mi urmez 'nainte,
Săgețile gândirii să nu m'atingă... căci orice gând vă minte,
Chip de om nu vreau să mă atingă, căci mă doare —
În lumea mea cu astru vreau să iu,
Prin norii voștri calea să-mi ascund...
Rațiunii voastre eu calea nu-i ațin spre soare...
Lăsați-mă în solitudinea adâncurilor mele,
Căci înzădar m'ar ispiți umiliile zâmbiri — terestre și buiastră!
O... departe sunt de voi... o fată pală și orfană,
Să nu m'atingeți cu nimic și nici o poartă voi să nu-mi deschideți,
Căci lumea mea nu-i pentru voi...
Ci e-un mister — de pulbere eterică și diafană! —

PAVEL INIMA BUNA

— POVESTE DIN BANAT —

A fost odată ca niciodată. A fost odată un om sărac, sărac cu numele Pavel. Pe lângă săracie mai avea omul nostru și o spuză de copii, cari odată cu ziua erau sfog și cereau mălai, și bietul om nu avea de unde să le dea. Se trudia Pavel, lucra mult, se întorcea în toate părțile și el și muiera sa, dar sărăcia no puteau urni dela ușa lor. Bag seamă așa a rânduit Dumnezeu ca unde s' copii mulți să fie și sărăcie cu caru. Dar Pavel, nu se spăria de copii mulți și de sărăcie multă, el știa că Dumnezeu e bun și ș'o întoarce mila spre el și o ajunge și el odată la bine. De aceia nu înceta a face bine unde nu mai putea și de multe ori se lăsa în lip-suri pe sine numai să poată face bine altora.

Avea o inimă bună, o inimă de aur atât el cât și soția sa. Cea mai mare mulțumire o simțea creștinii noștri atunci, când puteau să facă bine altora, cât despre ei nici nu gândiau atâta.

Intr'o primăvară se gă-tase cucuruzul la oameni și bietul Pavel cu soția și cu armadia lor de copii numai aveau nici o bucătură de băgat în gură. Să cumpere bucate nu aveau pe ce, că banii li se sfânșiau, dar copii nu știau de aceasta și cereau una n' truna mălai. Ca să mai scape de aceste guri flămânde Pavel luă un purcel ce-l mai avea la scoafă, și hai cu el la târg să-l vândă și să cumpere făină. Vându purcelul cu 100 coroane și plecă în târgul de bucate să cumpere ce-i trebuia.

Ajungând acolo iată vede doi oameni ce se sfădeau pentru o sută de coroane. Unul își cerea banii, iar celălalt nu vrea să-i dea și așa se certau pe moarte și acu, acu, să se ia la bătae. Se adunase lume multă să-i vadă, și le ziceau să se împace, dar ei în loc să se împace și mai rău se certau.

Ajungând Pavel acolo și aflând de ce-i vorba, ca să nu se facă moarte de om, le zise: Oameni bunii lăsați spada și nu vă certăți, iată aici suta de coroane și mergeți în calea Domnului, nu faceți spadă pentru nimic că ni-s toți creștini.

Și scoțând banii îi dete celor ce se certau, iar acesteia primind banii se duseră în calea lor, iar Pavel mulțumind că a făcut un lucru bun, plecă și el cătră casă dar fără făină. Copii îi ieșiră în cale, dar Pavel nu avu să le dea nimic decât niște mure ce le culesese venind prin pădure. Soția sa care răși avea o inimă buna când Pavel îi spuse întâmplarea numai atâta zise: Bine ai venit omule, că ai împiedecat vărsarea de sânge și un mare păcat,

ne-o da nouă Dumnezeu din altă parte, că el e bun și milostiv și nu ne va lăsa să pierim.

Apoi se înțeleseră ei că ce să vândă ca să cumpere făină că copiii nu mâncaseră de eri nimic. După puțină vorbă ajunseră la aceia ca să vândă și scoafa că altă nici nu mai aveau ce vinde. Pavel luă scoafa dinapoi și hai cu ea la târg. O vindu cu preț destul de bun, dar mergând în târgul de bucate află un biet om sărac ce murise lângă un gard și de trei zile zăcea neîngropat, că nimeni nu voia să pună cheltuiala îngropăciunii. Aflând Pavel aceasta, puse lucrurile la cale și înmormântă pe bietul creștin după legea noastră românească, cheltuind pentru înmormântare toți banii ce-i căpătase pe scoafă. Iar merse acasă fără făină, dar aduse copiilor bureți și mure din pădure și astfel le mai potoli foamea. Soția sa iar îi zise aflând pe ce a cheltuit Pavel banii: Bine Pavel! bine ai făcut că ai îngropat pe sârmanul om, ne-o da nouă Dumnezeu din altă parte, că el e bun și milostiv și nu lasă neresplătită fapta bună a omului.

Apoi chibzuiră din nou ce să vândă ca să cumpere mâncare la bietii copilași, dar nu mai avură ce vinde că numai aveau după suflet altă decât copilași. Intr'o zi Pavel se sui în pod și printre vechiturile aruncate acolo găsi o sabie veche de pe timpul când era el copil și umblase cu steaua la Crăciun. Luă sabia și hai cu ea la oraș să o vândă. Umblă cu ea de dimineață până la amiaz prin târg, dar nu află pe nimeni să o cumpere. Ostenit de atâta umblare se puse pe o bancă lângă o cruce să se mai odihnească puțin. Uitându-se la cruce și la chipul blând al lui Christos îi veni în minte câte suferințe și chinuri a răbdat el pentru lume, și cum s'a micșorat pe sine ca să ne scape pe noi de robia păcatului și noi tot nomulțumitori sântem și tot răi ne facem pe zi ce merge. Frământat de aceste gânduri, nici nu băgă de seamă că pe chip se așeză încă un om năcăjit ca și el cu un pește mare în mână. Se deteră în vorbă amândoi și omul cu peștele îi spuse că de astă dimineață umblă cu peștele prin târg să-l vândă, dar nu află nici un cumpărător, și fiind cald peștele s'a stricat așa, că acnm trebuie să-l arunce. — Ști ce prietene — zise Pavel, văd că și d-ta ești un om năcăjit ca și mine, eu iar de astă dimineață umblu să vând sabia asta cu care am umblat eu ca copil cu steaua fiind regele Irod, dar nimănui nu-i tre-

bnește; dacă nu am făcut nici care târg cu alții, hai să facem târg amândoi, na tu sabia, și da-mi mie peștele că-mi plâng acasă copilași de foame.

— Bine zici prietene, hai să facem târg, că cine știe de ce va fi bună și sabia asta. Făcură schimbul și plecară.

Ajungând acasă Pavel dete peștele soției sale să-l pregătească pentru cină. Copiii săriau în sus de bucurie că o să mănânce pește.

Soția lui Pavel luând peștele îl tăie pe foale ca să-l curețe, când colo din pântecel peștelui căzu jos o piatră scumpă, un mărgăritar cât oul de găină ce strălucia ca soarele.

Pavel luă mărgăritarul și-l duse la oraș la un argintar să-l vândă, că da el cu socoteală că trebuie să fie un preț mare fiind foarte frumos. Argintarul pricepând că mărgăritarul are o valoare de noi nchipuit, îi dete pe el nici mai mult nici mai puțin decât o sută de mii de coroane. Pavel care în toată viața sa nici nu auzise de așa sumă mare de bani, dar să fi văzut îl dete cu toată inima, luă banii și plecă. In uliță se întâlni chiar cu omul ce-i vinduse eri peștele, și luându-l de de mână îl duse pe clupul unde șezuseră eri când facuseră târg și îi zise:

Frate dragă! D-ta mi-ai dat eri un pește pentru o sabie, așa-i? peștele d-tale a fost cu noroc; în pântecel lui am aflat un mărgăritar scump și l'am vindut la argintarul de unde mă văzuși eșind cu suma de o sută mii coroane. Banii sunt la mine, dar nu șant ai mei, șant ai d-tale că eu am cumpărat dela d-ta numai peștele nu și mărgăritarul, ține palma să-ți număr banii că nu voesc voesc să-mi încarc sufletul cu păcate.

Atunci omul zise: Frate Pavel! văd că ești un om cu inima bună și cu frica lui Dumnezeu, află că eu nu sunt om pământean cum mă crezi d-ta, ci sânt trimisul Domnului ca să te fericesc pentru inima ta cea bună. Și zicând aceste vorbe omul nostru fu învăluit într'o lumină orbitoare, apoi pieri ca o nălucă, iar Pavel rămase cu răsuflarea oprită și buimăcit nu putu zice altă fără își făcu cruce zicând: Doamne mulțumesc! Apoi căzu în geounchii înaintea crucii lângă carea sta, se rugă lui Dumnezeu și i mulțamr pentru mare mila sa. Cumpără apoi din târg mâncare și haine pentru copii și plecă acasă mulțumit în inima sa pentru darul ce i la trimis Dumnezeu.

Ajuns acasă el povesti soției sale cele pățite, iar ea zise: Știutam eu că

Scritorul Mihail Gașpar

(Conferință comemorativă în Lugoj, 23 Martie 1938)

I
Personalitatea scriitorului

Încă una din figurile reprezentative ale culturii și literaturii bănățene ni-a răpit-o cruda soartă dintre rândurile noastre.

Ca un brad vânos s'a ridicat pe aceste mândre plaiuri ale Banatului dominându-i grijile pentru zilele de mărire cu întreaga-i personalitate.

Plin de sevă, cu o forță și perspicacitate vigilentă se ridică tocmai în acea epocă a luptelor noastre naționale când Banatul avea absolută nevoie de cea mai puternică avangardă de a salvarda toate interesele în acele momente, când expansiunea imperialistă a unei culturi cutropitoare amenința și Banatul. Înalt, trupeș și fascinant apărea Mihail Gașpar, o fire distinctă, care, din primele momente te domina cu privirea.

Puterea de emotivitate o simțiai din toate gesturile, aproape fiecare silabă o măsură cu forța lui de subiectivism cald și uman, dar nu mai puțin și în obiectivismul său atât de fascinant.

Te încălzea cu verva, te apropia de sufletul său și cu salturi de fraze exuberante te cucerea cu orice tangentă a gândirii sale. Expansiv din egocentricele sale contemplațiuni, isbucnea în anumite momente de luciditate contemplativă arșând imense efluvii de lavă ale amărăciunii și durerilor. Precocele său sanguinism îl mână înainte, în cele mai profunde probleme ale Banatului antebelic și postbelic. În personalitatea sa viguroasă putem afla incarnarea unui tip de rasă, un prototip — a cărui carne și oase se oțlesc și se imunizează în zalele grele ale vieții. Pentru această viață a luat lupta fațăș, toate armele și le-a pregătit singur dela cele mai inofensive până la lama tăioasă a operelor sale, în cari rațiunea și omul strălucesc în aureola lor.

În pleiada bărbatilor dela 1907—1914 trebuia și se impunea dela sine, ca o

Dumnezeu e bun și el ajută robilor săi.

Și Pavel ajunse omul cel mai bogat în arctul acela, dar nu înceta nici acum a face bine săracilor și a da daruri pe la biserică și în tot locul unde vedea el că este trebuință de ajutor.

Și Dumnezeu l-a învrednicit pe lângă avuție și cu viață lungă și cu prunci buni și de n'o fi murit — că-i cam mult de atunci — și astăzi trăește.

Auzită în Valeadieni dela păcurarul cu oi multe și frumoase Simion Jorz Ars. C. 147.

George Cătană

astfel de individualitate să rasară de undeva. Apostolu' de mai târziu își avea calea pregătită de antecesorii grupati în jurul lui Valeriu Branisce, George Popovici și alții.

Dotat cu o cultură superioară în efflorescența naționalismului și a tuturor bărbatilor din cele patru unghiuri ale românismului cari au concrescut cu țara și toate idealurile ei, aurora vremii ni-l arată și pe acest mare luptător și scriitor concrescut cu însăși glia Banatului. N'a avut Banatul absolut nici-o problemă, de care nu șe apropia și să nu o abordeze. Și ceace opera literară nu-i oferea ca spațiu și subiect pentru elasticitatea și colorizarea contemplațiunilor sale, i-a oferit într'o latgă măsură presa.

Putnrnicile efluvii de probleme în publicistica jurnalistică aveau tendința să-l apropie cu un ceas mai curând de relațiile vieții decât opera literară, care are un cerc mai restrâns de idealități. Sobru în tactul său, temut de adversarii săi, nu ezita a-i urmări în cele mai suspecte direcții.

Orice rană știa s'o aline, orice durere s'o modereze, orice idee bună s'o lanseze și primul era la fapte.

Dacă individualitatea să acopere complect și opera și viceversa întreaga operă nu e decât Mihail Gașpar în carne și oase, nu mai puțin voiu declanșa și contrastele din complexul interiorului său.

Bunătate și vivacitate, toleranță și intoleranță, tăios și sfătos, cruțător și risipitor de energie, vitalitate și vigoare în subiectivismul și obiectivismul său, dar numai puțin și foarte multe amărăciuni și dureri ascunse. Prietenii fugeau după el apropierea lui era radioasă. Unde te întâlnea acolo, te oprea. Ce îl întrebai, la toate îți răspundea, prudență talent, armonie și zel erau cele mai oacheșe flori ale calităților sale.

Lucian Costin

In curând va apare:

Acarul Păun, (schite și nevele din viața ceferiștilor) Simfonii divine de Gheorghe Lică-Olt.

Turneul teatrului „Cărbăuș” în frunte cu TANASE va juca în seara zilei de 7 Mai 1938 la Teatrul „Luna” din Caransebeș revista „Poftă bună la Tănase”.

Rugăm a ni se trimită cărți și reviste pentru recenzii pe noua adresă: str. Horia Nr. 16 Caransebeș.

C R O N I C A

COLT POLEMIC

Noi și „Fruncea“

În Timișoara apare o „fițiucă“ distractivă, ce se numește atât de pompos „Fruncea“. Cine o conduce nu ne interesează. Din ce fonduri apare, deasemenea nu suntem curioși, să aflăm, deși mulți caută să ne informeze.

Pe noi ne interesează mai mult faptul că, printre cei câțiva ratați ai condeiului, ce colaborează la sus zisa „fișă spirituală și distractivă“ s'a găsit unul, ce vrea cu orice preț, să ne facă „harcea-parcea“. Și anume, în Nr. 9, anul V din 27 Februarie 1938, o pagină întreagă (pag. 11-a e consacrată pentru noi și e intitulată: „Pentru „Banatul Literar“ sau d-nii Lucian Costin și Gh. Lică-Olt.

Atât lui, cât și directorului său le-o spunem dela început, că sunt departe de literatură ca griva de epure. Căci, dacă ar fi cetit operele lui Lucian Costin, n'ar fi comis așa gogomăni la adresa d-sale. Ca să-le fac reclamă și pentru a nu mai cita, cele ce afirmă despre noi, rog cetitorii, să cetească articolul prin care suntem injurați fără un pic de rușine.

Cât despre epitetul adresat redactorului revistei „Banatul Literar“, știu, să-l avizez atât pe directorul Tiribombei „Fruncea“ cât și pe Nea Niță Pitpalac, așa care, susține cu semn de întrebare, că „redactorii „Banatului Literar“ sunt caraghioși, să ceară informații asupra persoanei redactorului, la „Cercurile Literare“ din Capitală.

Individul acesta (s. r.) prin faptul că nu are curajul răspunderii, să semneze injuriile la adresa noastră, nu poate fi de cât un jalnic analfabet și atunci trebuie compătimit. Acestea le spunem nu din răutate, ci ca să ia aminte, ca altădată să nu mai sgarie cu vârful peniței ofense de mucos. Adevărații literați și cetitorii noștri își dau seama că cei doi vizați mai sus (vajnicul Ivănel și griticelu așa s. r.) nu pot fi decât două licheluțe literare. Și cu asemenea specimene noi nu putem sta de vorbă.

Deci, orice posibilitate de discuție fiind dela început înlăturată, vom servi ca monstră de „puezie“ câteva versuri semnate de puetul (s. r.), în altă parte a revistei.

Din cele de mai sus, rezultă că toată lumea știe că: Banatu-i fruncea, iar „Fruncea“ e coada „Banatului“, după cum am mai spus-o și cu altă ocazie. Să ia aminte dirigitorii „Fruncei“ și să nu mai facă loc în coloanele sale unui ignorant, ce scrie cu un stil sterp și incolor, literatură și „issiuri“ ca cel cu pricina! Iar de nu vom fi lăsați în pace, îi avertizăm că vom ști să ne răsunăm și mai și:

Revista „Fruncea“ ne-a'njurat,
Fără rușine și păcat.
Isprava? Perje cu... rahat!

Cât privește pe slugoiul acesta (s. r.) spin rău (trebuie să în-

semne) o să-l iau frumos de urechi și o să-l duc la Capșa în Capitală să învețe ce e aia polemică literară.

Până atunci, de nu se astampără, îl vom mai freca iarăși cu ou și cu oțet în aceste coloane.

Cred, că ne-am înțeles, baci Ivan Turbincă.

Gheorghe Lică-Olt

Cărți

Incepem cronică de față cu o carte cam veche pentru cei dela „centru“ dar nouă pentru „provinciali“. Recenzii în alte reviste despre această carte am cetit mai multe. Noi o recenzăm acum deoarece, am avut-o în mână exact la un an după apariție. Ea se numește „Eudymion“, versuri de Ovid Caledoni, paremi-se tânăr ca și noi dar cu talent superior (o recunoaștem dela început). A fost editată de către librăria Pavel Suru din București.

Se împarte în două cicluri sugestive: „Tinerețe fără bătrânețe“ și „Viață fără moarte“. Vom menține câte o strofă, pentru duritatea stilului din fiecare ciclu.

Primul ciclu. Poezia *Scrisoare*: „Prietene, aici toate se cunună cu zarea, Si buclumul își plimbă glasul prin văli, Norii au coborât, aproape, le aud suflarea, Prundișul schițează în humă pașii tăi“.

Și prima poezie din al doilea ciclu „Ore“:

„Auzi mamă, departe, auzi cum sună, Finalul regesc în ore sângerii, Cum mă înfloară ciorchinii de-mă trăgună, Si cum doinesc plopii serilor liliacii“.

Ne place să credem că, Ovid Caledoni a pășit în lumea literelor cu dreptul. Viitorul ne va convinge.

Mihail D. Stamate: „*Ramuri de stejar*“ teatru patriotic, pentru tinerimea școlară. Cartea editată de tânără editură „Editura Noastră“ condusă de tânărul scriitor Nicolae Graur.

Cuprinde două fragmente, cum le numește însuși autorul, de viață războinică din vremea frământărilor nașiei în câte două acte; 1) „Eroul dela Oituz“ și 2) „Prizonierul“.

Cântece bătrânești din Oltenia, Muntenia, Moldova și Bucovina, culegere îngrijită de dl Constantin Brăiloiu. Face parte din publicațiile arhivei de folklor ale Societății „Compozitorilor Români“.

E una dintre cele mai bune culegeri de folklor din ultimul timp. Ea e bine venită, mai cu seamă azi când aproape s'au uitat cu totul, vechile noastre cântece bătrânești, înlocuite fiind cu tangouri, romanțe și canțonete jidănești imorale. Așteptăm o culegere în acest gen a cântecelor și baladelor din Banat, unde se găsesc câțiva folkloriști de seamă.

Elena P. Iosif: „*Confidențe*“ versuri, editura Ghiocei, Focșani. Am primit la redacție un volum de poezii admirabil ca tehnică

și fond, datorit talentatei poete Elena Iosif din Focșani.

Le-am savurat pe toate, fără pauze. Nu știm ce școală literară o fi urmat această poetă, dar versurile sale ne-au plăcut mult. Are totuși puțină influență din poezia lui Minulescu. Spre exemplu în „*Scrisoare*“:

„De-ți scriu, iubitul meu, e ca să știți, Că în oraș la noi e toamnă iar; Că am la geam perdele aramii, Că parcul e bazar de broderii De borangic, de bronz și chillimbar“.

Iar pentru suavitatea acestui volum citez finalul poeziei „*Confidențe*“:

„De geaba mă tot sbat, întocmai ca o barcă Ce-aluneacă târziu pe luciul unui lac. Mi-i gândul obosit, cu cârma frântă parcă Si-mi stă destinul scris, de mult în zodiac“.

Emanoil Trifan: „*De sărbători*“, piesă în 3 tablouri, editura „Noastră“ București. O piesă de teatru moralistă, ce trebuie reprezentată de școlari în special la sate. Autorul pare-se că e învățator. Trebuie încurajat, că are talent.

Valeriu Al. Popa: „*Frângurele*“, poezii. Tot în editura „Noastră“ în B.blioteca „Satelor“ a apărut și acest volum de versuri. O expresivitate masivă și totuși cristalină.

Vichentie I. Lupșescu-Grănicerul: „*România și Europa de mâine*“. O lucrare, o operă monumentală a unui mare pion din generația nouă.

Dotat cu un talent de mare perspicacitate diplomatică externă și internă — în studiul de față autorul e Bănățeanul-Europeanul de astăzi și de mâine. Am trecut în revistă toate fazele evoluției critice, prin care trecem, fără să exim un moment că structura noastră social-politică are multe-multe probleme interne și foarte multe externe. Frumoasa operă a neozului nostru grănicer se va impune dela sine prin rigiditatea problemelor.

Gheorghe Lică-Olt

Reviste

Vom începe rubrica revistelor cu una din cele mai bune reviste literare dela noi. Si anume cu „*Universul Literar*“ a cărui reapariție o salutăm cu multă bucurie. Apărut sub o nouă direcție, aceia a lui Victor Stelian Popescu, având ca ajutoari pe C. Fântăneru și R. Sterescu, se impune cu fiecă număr. Colaboratorii nu mai sunt cei de altădată. Toți fac parte din generația de sub treizeci de ani.

Dela această tribună urăm „*Universului Literar*“, drum lung, iar colaboratorilor săi, realizarea idealurilor în ceea ce privește menirea lor la această revistă, al cărui gol s'a resimțit mult.

Semne, anul I, Nr. 7, Februarie 1938. Din Slatina-Olt ni sosește regulat la Redacție revista „*Semne*“, condusă de un grup de tineri, în frunte cu Stelian Tecuceanu și Pavel

Georges u. E una dintre cele mai îngrijite și documentate reviste de provincie. În ultimul număr semnează proză și versuri: Mircea Eliade, Mihail Șora, Stelian Tecuceanu, Șt. Stănescu (premiat de Fundațiile Regale), Pavel Georgescu, un tânăr incorigibil care semnează un admirabil eseu despre Maurice Ravel și alții, ale căror nume din lipsă de spațiu, le vom publica altă dată.

Lucașfărum literar și critic, anul XI, Nr. 3, Martie 1938. Apare lunar la București sub direcția tânărului și talentatului Nicolae Graur, care a făcut din această revistă un magazin de cultură generală, mai ales pentru lumea satelor.

Aci, își găsesc adăpost mulți tineri începători provinciali în lumea literelor. Ultimul număr conține atâtea colaborări, că mi-i cu neputință să pot cita vr'un nume.

Muguri literare, anul I, Nr. 1, 1—15 Martie Martie 1938. Revistă de literatură, artă și cultură românească. Redacția și administrația la București, însă e tipărită la Târgoviște (probabil mai convenabil). Sunt băieți tineri și trebuie încurajați. Directorul revistei a Iordache Răducu, iar redactori M. Stănescu și Em. Băicoianu.

Ne a plăcut mult „*Predoslavia*“ și ne-a impresionat poezia „*Să-mi scrii, mamă*“ semnată de Iordache Răducu. Li urăm un ceas bun

acestei noi reviste a tinerii generații.

Scânteieri, anul I, Nr. 1, Februarie 1938. Tot o revistă tânără am primit la redacție din Târgu-Mureș. Apare sub îngrijirea unui comitet de susțineri. E o revistă cu începuturi modeste. Din primul număr reținem numele lor: Iacob Timiș, Dem. Gh. Nolla, Alton Nicoară, S. Sașa, Dan Nițu și Lucian (care nu-i scriitorul Lucian Costin).

Aceiaș urare de bun augur.

Școala și Familia de mâine, București. Director e Marin Biculescu. O revistă pedagogică susținută de un ansamblu mare de învățători talentați și insufleți de cauza românească a mult încercatului nostru învățământ primar. E revista de specialități pedagogice-educative. Foarte bine, că învățătorii ajung și la congresele europene, ca să cunoască întreaga Europă.

O recomandăm cu căldură această revistă.

Căminul, Revista creștină pentru familii. Foarte bine îngrijită de părintele Petre Gh. Sabin la Galați. În regiunea noastră n'avem astfel de reviste, atât de necesare pentru educația religioasă a familiei. Stil ușor, sobru și accesibil. Mișcarea religioasă din toate statele ortodoxe e pe bază informativă, măcar atâtea, dacă nu mai mult.

Gheorghe Lică-Olt

Simfonia depărtării

M'am abătut pe drumul de-altădată
Și-i noapte de înseninare ncuă,
Iar plopii 'n strai de-argint udat cu rouă
Doinesc în șoapte dragostea-mi uitată.

Pe 'ntinderi de luceferi, lină plouă
O boare de lumină, ne'nlinată.
Dar unde-i ea de doruri înecată,
Durerea mea s'o spovedească vouă?

O! zări ce 'nchideți lumea fericită
Sub văturile nopții 'ntunecate.
Nu-s toate o poveste 'nchipuită?

Nu-s slove din vr'o carte învățată?
Nu! Iată-s la răspântie! Mi-e frică,
Precum și ei cândă, păpușă mică.

Gheorghe Lică-Olt

As vrea...

Aș vrea să bat maidanele-ămintirii
Cu pași de gând
Și să cioplesc poemele iubirii
Plângând...

Aș vrea să schimb în așchii de suris
Tristețea mea
Și'n noaptea bătrâneții să cânt un vis
Cu Ea...

Petre Butucea

Tipografia „UNIREA“
Craiova, Str. Copertari No. 10

Execută orice lucrări de arte grafice
cu prețuri foarte modeste.